

x in de kantlijn betreft de vraag
- " " " " het antwoord

N A D R U K V E R B O D E N !

Goeden avond vrienden,

Ik moet beginnen met een mededeling die U misschien niet, misschien wel erg prettig vindt en dat is deze. Gezien de omstandigheden die op het ogenblik aan onze kant naar voren zijn gekomen, is het wenselijk gebleken de op het ogenblik lopende cyclus over godsdiensten te onderbreken. Hij wordt t.z.t. voortgezet, maar er zijn op het ogenblik bepaalde invloeden bezig die het voor ons raadzaam maken om allereerst andere onderwerpen, die o.i. prioriteit hebben, te gaan behandelen. En dan verder moet ik U als inleiding ook nog vertellen dat wij heus nog lang niet alles weten. Ja, wisten we maar alles, maar op het ogenblik is een deel van ons leven toch zeker nog onderzoek en studie, zodat wij heel veel theoretiseren soms, en wij dus ook wel eens een stomiteit uit kunnen halen of een fout maken. En wanneer U dat zo'n klein beetje begrijpt, dan denkt U natuurlijk zelf na en dan zegt U: ja, als zij fouten kunnen maken dan moet ik op m'n tellen passen, dat ze me geen knollen voor citroenen verkopen, al doen ze dat dan ook nog zo oprecht. Nou, en dat is nu juist de bedoeling van de inleiding, dat U daarop geattendeerd wordt en dat U weer verder na gaat denken. Zo, nu hebben we dat gehad en nu moet ik gaan spreken over een onderwerp dus, dat buiten de cyclus valt helemaal en dat is n.l. over INVLOEDEN DIE OP HET OGENBLIK OP DE WERELD REGEREN EN SPECIAAL GEESTELIJKE INVLOEDEN. Er zijn n.l. voor ons onverwachts en betrekkelijk snel - we hadden dat wel aan zien komen, maar we hadden dat een tijd verder geplaatst, bijna een jaar verder - allerhand invloeden in de wereld losgebroken zou ik willen zeggen, die in hoofdzaak van geestelijke aard een sterke invloed hebben. En aangezien het toch onze bedoeling is om U het leven een beetje gemakkelijker te maken, door U inzicht te geven in wat er gebeurt, moeten wij daar wel allereerst even op wijzen. Allereerst dan: enkele dagen geleden is er een vergadering geweest van een, laten we zeggen esoterische orde - ja, hier ver vandaan overigens - en deze groep heeft in de - overigens jaarlijkse - lentebijeenkomst, de volgende besluiten genomen. Vanaf heden zullen alle gewelddadigheden op de wereld worden onderdrukt en wel voor een tijd van veertien maanden. De bestaande uitlaat die op het ogenblik, gezien het standpunt van vele regeringen en bestuurders, noodzakelijk is, zal hoofdzakelijk worden gezocht in Azië en verder in Noord Afrika; men zal echter trachten om alle gewelddadigheden ook daar zoveel mogelijk de kop in te drukken. Dat is punt 1. Punt 2. De op het ogenblik bestaande verhoudingen van de aarde en de zon, leiden tot de veronderstelling dat een aantal natuurkrachten een uitweg zoekt. Er moet ten scherpste op gelet worden dat hierbij niet meer slachtoffers vallen dan noodzakelijk is. Dan: gezien op het ogenblik de situatie in verschillende landen, waar de hongersnood steeds nabij is, moet er zorg worden gedragen dat het overschot van de wereldvoedsel dit jaar oploopt, zodat een hulp aan deze gebieden, een ruime hulp aan deze gebieden, een verplichting voor de mensen, tevens een politiek verstandige zet wordt voor de politici. Dan: er moet worden getracht met alle middelen om de huidige bestaande politieke toestand zoveel mogelijk te stabiliseren. Wanneer deze hoofdmerken van stoffelijke aard, volbracht zijn, dan wil men ertoe overgaan om naast de thans reeds gezonden - er zijn thans n.l. namens deze groep een aantal mensen op aarde werkzaam en actief - het aantal werkers in het komende jaar zo mogelijk te vertienvoudigen. Hiertoe zullen krachten worden uitgezonden, niet alleen uit het Oosten maar ook van het Westen. De centra - dat wil ik U er wel bij vertellen - zijn daar hoofdzakelijk gelegen in Amerika en wel in Zuid Amerika, terwijl een ander centrum zich op het ogenblik bevindt in Zuid Frankrijk, en het ziet er naar uit dat men daar wel het allereerste beroep op zal doen. De tendenzen die totnogtoe aan de gang zijn geweest, waarbij men de kerkelijke invloed heeft verzwakt en heeft getracht aan de kerken de onjuistheid harer opvatting duidelijk te maken, zal in zoverre worden gevarieerd, dat naast een voortgaande ethische en esoterische opvoeding van de mensheid, men thans ook alle krachten in zal spannen om in, vooral hogere kerkelijke kringen en ook in regeringskringen, het esoterisch gezichtspunt een beetje sterker tot uiting te doen komen, dit in de hoop dat in de Christenheid, zowel als in de Islam, bepaalde verdeeldheden worden opgeheven. Dan is er verder een besluit genomen dat, waar de mensheid op het ogenblik foutieve paden in heeft geslagen ten opzichte van de genezing van vele ziekten, om in te grijpen hier en de krachten die aan geestelijke genezing werken op aarde, zo mogelijk te verhonderdvoudigen. U ziet, er zijn nogal wat besluiten genomen en deze besluiten die hebben indirect ook betrekking op

ons werk. Wij leven weliswaar in een andere wereld, maar we zijn het toch met het streven van deze groep eens. Wij geloven dat een voortdurend verdere bewustwording van de mensheid een noodzakelijkheid is en dat deze bewustwording vooral gezocht moet worden in de richting van het begrijpen der dingen. U moet de dingetjes gaan begrijpen. Het is heel aardig wanneer U een hele hoop wetenschappelijke feiten heeft, maar het weten is de mensheid niet genoeg; wij willen zien uit het weten de wijsheid en wij willen dat U ook de wijsheid ziet in het weten. En daardoor zult U dus van ons in de komende tijd verschillende malen de toelichtingen krijgen van meer actuele aard. En dan zal ik maar beginnen direct de eerste keer. Wij weten dat op het ogenblik op de aarde een groot aantal demonische krachten zijn losgebroken, krachten van geestelijke aard, wier absolute vernietigingsdrang uiteindelijk een uiting is van de absolute haat die degeen die mislukt is, koestert voor datgene dat hijzelf ook mede hielp tot mislukking te maken, m.a.w. diegenen op de wereld die zoveel slechts hebben gedaan zijn op het ogenblik, in zoverre zij niet zich bekeerd hebben - dat is een heel gek woord "bekeerd" -, dus omgekeerd zijn op hun wegen in hun geestelijke bewustwording, op het ogenblik bezig om de wereld te vernietigen. Om dat te doen grijpen ze in op alle mogelijk gebied, hebben dat gedaan op wetenschappelijk gebied in de laatste tijd zeer sterk, hebben dat gedaan op politiek en economisch gebied. Wij zijn vast besloten om, en met ons een groot aantal broederschappen die alle, hetzij onder meer of min christelijke namen, hetzij onder zuiver esoterische termen zich aankondigen, te strijden voor de krachten des lichts. De demonen dezer wereld moeten bezworen worden, maar wat erger is, wij zullen ook moeten bezweren de krachten die de mensheid zelve heeft opgewekt, krachten die op het ogenblik nog niet te overzien zijn in hun volledige betekenis en die o.i. zouden kunnen leiden tot verschillende handelingen die voor het geheel der wereld, althans op het ogenblik nog, zeer betreurenswaardig zijn. Wanneer dit uitgesteld kan worden, laten we zeggen tot 1956/57, dan zou hier nut uitgetrokken kunnen worden, vóór die tijd niet. Dus U ziet, we hebben daar een hele grote taak. Nu weten we allemaal dat op het ogenblik bepaalde krachten op de voorgrond treden. Ik wil er U enkele van noemen. Allereerst, een afleidingsmanoeuvre die wordt gevoerd, onbewust misschien, o.a. door amusementsindustrie is een heftige en hevige propaganda voor alles wat met sexe in verband staat. De nadruk wordt op sexualiteit gelegd en daardoor een verdoving en een roes gewekt, waarbij de werkelijkheid, de harde werkelijkheid voor de meeste mensen verdwijnt. Er wordt een wereld geschapen van wensdromen, die op het ogenblik zeer zeker niet meer acceptabel is. Er worden vluchtmogelijkheden voor de menselijke psyche geopend die op het ogenblik niet toelaatbaar zijn. Hier moet tegen te velde getrokken worden, niet door een tegenwerken van deze invloeden, maar wel door het terugbrengen tot het werkelijke. Waar de waarheid gekend wordt - de meeste mensen kennen die van binnen wel - daar worden dergelijke dingen belachelijk, goedkoop, om niet te zeggen schunnig. Wij zullen trachten om ook op sexueel gebied de bewustwording in de hand te werken. Verder, wij zullen gaan trachten om de jeugd te gaan beïnvloeden en wel in zeer sterke mate. Dat betekent voor U dat U onder de jongere mensen in de komende tijd een ommekeer ziet, die U waarschijnlijk niet geheel kunt begrijpen of verwerken wanneer U wat ouder bent. U zult zich afvragen: waar willen ze dan naartoe, die jongeren? Ik kan U alleen maar dit zeggen: de jongeren zijn op het ogenblik de hoop van de wereld, niet de ouderen. De ouderen die neigen op het ogenblik allemaal tot een ietwat oubollige dictatuur onder de een of andere mooi-klinkende naam. De jeugd heeft op het ogenblik de durf nog om werkelijk te leven en ook anderen de mogelijkheid tot een bewust leven te geven. De jeugd zal dus een werktuig zijn, een werktuig dat is tegen elke absolutistische neiging, onverschillig of die zich aandient als nationaal-socialisme, als communisme, of als vrije democratie. Er moet een eind komen aan die dingen, en gij weet dat allemaal. Dan verder. Wij hebben ons voorgenomen - en ook dat zal U opvallen - om een ieder te straffen die, hetzij politiek of economisch, op eerloze wijze gesloten tractaten etc. schendt. Verdragen moeten weer meer waard worden dan het oud papier dat ze op het ogenblik veelal betekenen. Er moet een einde komen aan de komedies die gespeeld worden, komedies van vredesconferenties, die uiteindelijk niet veel anders zijn dan een podium waarop ieder van de deelnemers tracht zijn binnenlandse oppositie een beetje gerust te stellen in plaats van dat werkelijk voor een wereldeenheid wordt gestreden en gevochten. Ook hier zullen wij in gaan grijpen. Wij weten dat er sterk demonische machten zijn en U kunt verwachten dat er plotselinge en schijnbaar irrationele uitbarstingen plaatsvinden; U kunt verwachten dat de mensheid prikkelbaar zal zijn in de komende tijd, sterk prikkelbaar, U kunt rekenen op de meest vreemde en sensationele geruchten, U kunt ook rekenen op een groot aantal onverklaarbare feiten en gebeurtenissen. Kijk, vrienden, nu ik U dit alles gezegd heb, begrijpt U misschien waarom wij deze zaak prioriteit hebben gegeven boven een op zichzelf misschien zeer verdienstelijke reeks verhandelingen over godsdiensten en de vergelijkende krachten die daarin drijven, de vergelijkende waarden, en zo trachten te vinden dan de kern van alle dingen. Het is heel aardig, maar dit is op het ogenblik actueel, hier moet op gelet worden. En nu kan ik U

t.o.v. Uw eigen land in ieder geval een grote geruststelling geven. De Nederlandse tendenz tot traagheid heeft totnogtoe werkelijk ernstige misslagen en misstappen voor dit Rijk grotendeels voorkomen. Daar waar ze voorgekomen zijn, zijn het eerder negatieve dan positieve daden geweest; het is een nalating van het opvolgen van bepaalde afspraken, het voldoen aan verplichtingen etc. Ik doel hier speciaal op de kwestie Insulinde. Hier zal Nederland binnenkort de gelegenheid krijgen om te rectifiëren en wij kunnen ervan overtuigd zijn, gezien de huidige richting die de regering meer en meer gaat inslaan, dat Nederland hier zijn verplichtingen inderdaad zal trachten te vervullen zo goed als dat mogelijk is, binnen de beperkte mogelijkheden allerding's die een, laten wij zeggen ietwat wankel'e economie mogelijk maakt. Een wereld-economie die wankel is, die geeft niet de gelegenheid aan een kleine staat om grootse uitgaven zonder meer te gaan doen. Nederland heeft verder - en dat is ook een zeer gelukkig feit - een staatshoofd dat misschien niet alle invloed heeft van een vroeger absolutistisch of monarchistisch staatshoofd, maar dat toch qua inzicht vooral christelijke en esoterische bewustwording, in staat is een zekere remming te leggen op al die maatregelen die niet ethisch zijn, niet ethisch verantwoord. Nederland zal zich binnenkort meer dan voorheen, geplaatst zien in een leidende situatie. Wanneer dit gebeurt, dan ben ik ervan overtuigd dat de meesten Uwer het niet met alle dingen die worden voorgeslagen, eens zijn. Ik ben ervan overtuigd dat verschillende regeringsmaatregelen in de komende tijd Uw tegenzin en Uw verzet zullen wekken. Wees ervan overtuigd dat dit alles nodig is. Meer kan ik U niet zeggen. Wat andere landen betreft zult U ook daar veel veranderingen zien. Onthoudt U, wanneer U deze dingen ziet: er is geen reden tot bezorgdheid nog, er is geen enkele reden tot bezorgdheid. Er is alleen op het ogenblik werk te doen en veel werk, want wat wij trachten met onze krachten uit onze wereld te doen, wat de groep waarover ik U sprak, een zeer belangrijke groepering, besloten heeft op deze aarde tot stand te brengen in de komende jaren, dit alles kan alleen indien de mensen zelf daaraan meewerken. Wij kunnen Uw lot niet veranderen, dat kunt U alleen zelf. Wanneer U tracht U bewust te worden van het feit dat lijden, zelf lijden in sommige gevallen, noodzakelijk is om een groter lijden te voorkomen, voor Uzelf en voor anderen, dan geloof ik dat U in staat zult zijn al die dingen te dragen met een zekere gelijkmoedigheid, en dat is nodig. Wanneer U op een gegeven ogenblik is geestelijke nood zou'dt komen te zitten, onthoudt U dit: in de komende maanden zal een sterke tendenz zichtbaar worden in alle kerkelijke gezindten zowel als in alle esoterische groeperingen, alle spiritische groepen etc. die met de lichtende krachten Gods in verband staan, die U geestelijke kracht schenkt. Wij zullen U later verder inlichten over het verloop dezer dingen. En dan nog iets. Nog een paar dagen, een week, een dag of tien misschien en U zit midden in de werkelijke lente. Op het ogenblik is het nog wat kil en wat koud vaak, maar er komt lente, er komt een tijd van vreugde voor deze wereld. Geniet deze tijd, profiteer ervan. De krachten die U op het ogenblik op kunt doen in de vrije natuur zult U waarschijnlijk in de komende jaren hard nodig hebben, want er zullen aan U, vooral geestelijk, zware eisen worden gesteld. Daarom is het goed om vrolijk te zijn, vooral vrolijk, omdat we weten dat, wat er ook misschien nog voor bitters gebeurt, al deze dingen uiteindelijk maar een voorbereiding zijn voor het zich werkelijk ontploffen - en nu gunstig ontplooiën - der mensheid. En ik wil dan nog wel één ding vertellen en één ding citeren. Er is op die vergadering gezegd, door één van de groten uit het Klooster der Negen: "de wereld is rijp; omdat de wereld rijp is zal zij haar vruchten ter aarde brengen. De aarde bereiden wij thans voor, want binnenkort begint de zomer van de mensheid", en de zomer is een goede tijd. Dit laatste dat is geen citaat, dat voeg ik erbij. De zomer van de mensheid is een grootse tijd, grootser en geweldiger dan U zich op het ogenblik voor kunt stellen. Wanneer dit komt dan hoeft U toch zeker niet met mismoedigheid de moeilijkheden van het ogenblik te beschouwen. Uiteindelijk, hoe vaak zult U niet lang staan om iets bepaalds te zien wat U graag zien wilt, hoe vaak zult U zich niet vermoeien om iets te bereiken? Dat is grootser dan al die persoonlijke dingen. Daarom zal ik U zeggen: wees vrolijk, niet alleen omdat het nu nog kan, maar omdat U nu deze gelegenheid tot krachten verzamelen wordt gegeven, opdat U zodadelijk de kracht zult hebben om het wonder van een herlevende mensheid te zien. En daarmee heb ik het mijne gezegd voor vanavond. Het spijt me dat ik U niet in de gelegenheid mag stellen hierover vragen naar voren te brengen, want ik weet dat er in velen van U die vragen op het ogenblik zijn. Ik heb getracht enkelen in mijn betoog te beantwoorden, maar ik kan niet garanderen dat we de volgende week weer nieuws hebben. In dat geval gaan we gewoon verder met de lopende cyclus. Maar komt ons een serie gegevens ter ore, of krijgen wij bepaalde feiten in handen die wij van belang achten, dan zullen wij U verder, juist over deze ontwikkeling, voortdurend blijven informeren in de hoop dat het voor U een geestelijke kracht zal mogen zijn, die U in staat stelt al de kleine moeilijkheden en dingen van deze wereld te overwinnen, met de zekerheid dat er gewerkt wordt aan de overwinning van al het demonische wat op het ogenblik de wereld nog schijnt te beheersen. Ik dank U voor Uw aandacht.

De ORDE DER VERDRAAGZAMEN houdt haar bijeenkomsten iedere Vrijdagavond (8 uur) in het Gebouw "KEN U ZELVEN", de Ruyterstraat 41, d e n H a a g.
Bezoekt deze regelmatig en introduceer zoveel mogelijk Uw vrienden en kennissen voorzover zij serieus van ons werk willen kennisnemen.

Goeden avond vrienden,

Nu, nadat U dan even met een zucht van, laten we zeggen, enige opwinding, soms enig protest uiting hebt gegeven aan de indruk die de vorige spreker heeft gemaakt, krijgt U toch weer normaal de kans om zelf aan het woord te komen. Dus vertelt U maar welk onderwerp U bij voorkeur behandeld wilt zien.

- x Naar aanleiding van het op onze bijeenkomst van 21 Maart behandelde onderwerp "Het Christendom Zelve", leest de leiding een tamelijk uitvoerig schrijven voor dat z.i. als onderwerp zou kunnen worden behandeld. Hierin wordt naastenliefde, aanbidding van het kruis enz. behandeld en wordt ten slotte gevraagd: is U het met deze zienswijze eens? Uit het antwoord is wel af te leiden wat de vraag behelst. Wij kunnen met het oog op de ruimte de brief niet in zijn geheel opnemen.
- Het schijnt dat de uitvoerigheid er ook bij hoort, maar ja.. Kijkt U eens, ik heb daar een hele hoop dingen gehoord waar ik het eigenlijk maar ten dele mee eens ben. Allereerst de aanbidding van het kruis. Ik wist niet dat op aarde de werkelijk bewuste mensen nog een kruis konden aanbidden. En dan het aanbidden van het dood overschot van Jezus aan het kruis, kijk eens, als Jezus herrezen is, kan dat overschot niet dood zijn, dus waar blijft U daarmee? Neen, ik geloof dat we het anders moeten zeggen. U heeft heel aardig naar voren gebracht dat het op het ogenblik geldende Christendom over het algemeen woordendienst betekent en verder een caricatuur vormt van de naastenliefde. Inderdaad, laten we het maar eventjes precies vaststellen: wat er onder de naam "naastenliefde" gebeurt is in vele gevallen zelfs meer dan een caricatuur, dat is gewoonweg smaad. Maar wanneer de caricatuur bestaat, dan kan ze niet bestaan zonder dat ook het echte artikel aanwezig is, want waaraan wilt U anders de caricatuur vaststellen? Misschien aan het Evangelie? Ja, maar m'n waarde vriend, dat is al zolang geleden. U heeft dus op het ogenblik wel degelijk een conceptie van ware naastenliefde. Dat die er, dank zij het Christendom, is zult U misschien met me eens kunnen zijn. Juist dit concept van dienen en van naastenliefde dat heeft U aan het Christendom te danken, ook wanneer dit Christendom zich kroont met een drievoudige kroon of met heel veel woorden, bulderend en donderend de kansel bestijgt, want dat zijn maar bijkomstigheden. De ware naastenliefde is er dus wel. En zou die werkelijke naastenliefde nu afhankelijk zijn van de wijze waarop men zichzelf herinnert aan Jezus? Per slot van rekening, wanneer U een grote held heeft dan wordt er een standbeeld van hem opgericht, zo mogelijk te paard, ofschoon de man in kwestie misschien niet eens kon paardrijden en dat vindt U allemaal heel normaal. Allerhand heidense godheden worden vertolkt door grote kunstenaars en neergezet ergens in de steden of in de parken en daar stoot U zich helemaal niet aan. En wanneer iemand, in beschouwing verzonken voor zo'n beeld staat en overweegt wat het eigenlijk vroeger voor een kracht geweest is en wat voor geloof het geweest is, wat de achtergrond is waaruit nu het concept van de kunstenaar groeit, ik geloof niet dat U dat aanbidding noemt. Zo denk ik mij dat het aanschouwen van een kruis, ook wanneer dat met een corpus Christi is uitgerust, met een lichaam en event. met alle bijkomstigheden - want de mensen houden ook daar van kitsch, nietwaar, dus moeten alle martelwerktuigen erbij zijn, een bordje met I.N.R.I. etc. -, maar dannog vraag ik mij af - wij kunnen hier strijden over de schoonheid ervan, en dan geef ik toe, er is een hele hoop religieuze kitsch en in verhouding onder de normale mensen, uitgesloten dus de kerk en de musea e.d., heel weinig echte kunst, dat ben ik allemaal met U eens - maar wat heeft dat te maken met de aanbidding? Als U in een staatsgebouw komt, laten wij zeggen b.v. U gaat naar de Eerste of Tweede Kamer, dan zult U daar in verschillende vertrekken de beeltenissen van de grote mensen zien. Ik weet niet precies wie allemaal, maar ik kan mij toch voorstellen dat men een Troelstra e.d., dat men die daar zal kunnen vinden, de grote staatslieden dus. Waarom zal dan niet in een kerk of in een huis dat zich uiteindelijk naar Christus richt, een beeltenis van die Voorganger zijn geplaatst in de meest treffende zin, n.l. herinnerend aan het moment van het offer? Ik zie daarin geen aanbidding van het kruis en ik zie daarin geen dwaze verheerlijking. Ik geef toe dat er dwazen zijn die toch tot een soort aanbidding komen, maar ja, neem die hun kruis of hun heiligenbeeldje weg en ze beginnen onmiddellijk een voetbalster of een filmspeler te aanbidden, te adoreren, ze moeten toch iets hebben. Dus wat dat betreft ben ik het in ieder geval al niet met de geachte steller eens. En ja, dan blijft de rest, het Christendom zelf. Natuurlijk, wij geloven allemaal aan een levende Christus, want als Christus, de Christusgeest dood is dan is het met de wereld afgelopen en met het licht in onze sferen waarschijnlijk ook voor een groot gedeelte; dat weten we allemaal. Maar is deze Christusgeest dan zo dood als men denkt? Want kijk eens, de ware christen die adverteert met datgene wat hij doet zeker niet en er zal heel wat werkelijk goeds gebeuren, en zullen heel wat echte offers ge-

bracht worden in de werkelijke zin der Christelijke naastenliefde waar nooit een mens iets van hoort, om de doodeenvoudige reden dat de christen bang is om dergelijke dingen te gaan zeggen, want dan zou je in het gevaar komen van zelfverheerlijking, dan zou iets van de waarde, van de kracht van de daad verloren gaan. Dat voelt hij aan. En daarom blijft het werkelijke goede, de werkelijke naastenliefde in het duister, niet in het duister van de werkelijke duisternis natuurlijk, maar in het duister ten opzichte van het zoeklicht der publieke belangstelling. Wat gebeurt er dan? De christelijke ezels, die er ook zijn, en de christelijke komedianten, waarvan er heel veel zijn, die het zoeklicht van de publieke belangstelling, de publieke opinie en de publieke verering als het werkelijk doel eigenlijk voelen van hun christen-zijn, die zullen natuurlijk de eerste invloed uitoefenen op het beeld dat de doorsnee mens zich maakt van Christendom. Maar doet ^{dat} werkelijk zoveel aan de waarde af? Er zijn echte christenen genoeg. Ja, nee, genoeg mag ik niet zeggen, want er zijn er nooit genoeg, maar toch heel wat meer dan je zo zoudt denken. Je weet niet waar ze zijn, je kunt ze overal vinden, misschien loopt U er op straat langs een heen en dan denkt U nog: "nou, wat een bonk van een kerel gaat daar". En een eindje verder daar zie je er eentje lopen en dan denk je: "God, wat een geschminkte vrouw", en misschien is het toch een ware Christen. Je weet niet achter welk masker de werkelijke naastenliefde zich verschuilt, je weet alleen maar dat ze zich schuilhoudt, dat is wel zeker. En dat men in het openbaar een spel maakt van het "Christusje" spelen... Ik wil niet oneerbiedig zijn, maar het is werkelijk waar, er zijn er zoveel die zichzelf beschouwen als de expert op het gebied van Christus, dat ze zijn "plus royaliste que le roi", christelijker dan Christus zelf. Natuurlijk allemaal waar, allemaal juist, allemaal heel aardig, maar mogen wij daarom zeggen dat al die dingen, al die kerken e.d. dat die niets waard zijn? Welneen, ze zijn een hoop waard, want stelt U zich eens voor dat juist al die eenvoudigen waar U het niet over heeft - want U zult toch met mij eens zijn dat er niet veel christenen zijn die een kruisbeeld aanbidden als ze werkelijk wat meer ingewijd zijn in de geheimen van hun religie - geen leiding hadden. De groten nu leidden zoveel van die mensen, en nu wil ik heus niet zeggen dat ze dat altijd feilloos doen. Integendeel, wanneer we de leiding van de verschillende religieuze bewegingen zien en we zien degenen die aan veel mensen leiding moeten geven, dan komt ons wel eens een lichte angst, dan vragen we ons af: ja, maar hoe kan een mens met zo weinig geloof de gelovigen leiden? Dan vragen we ons af: hoe kan zo'n politieke Streber, hoe kan die van enig belang zijn voor een werkelijk Christendom? En toch zijn ze het. Weet U waarom? Omdat er zoveel mensen zijn die moeten een houvast hebben, iets waar ze naar op kunnen zien. En dat is de gekruisigde Christus. En al diegenen die - ik geef het toe - vaak met een komedieachtig effect in Zijn naam Christus spelen, maar ze geven steun, ze geven kracht. Wanneer op het ogenblik alle valsheid en schijn in het Christendom plotseling weg zou vallen, dan zou Uw samenleving ontwricht zijn. Ze is nodig. En juist omdat de eenvoudigen van harte steun krijgen aan deze groeperingen, aan deze kerken, onverschillig of ze nu methodisten zijn of lutheraans of calvinistisch, onverschillig hoe U het allemaal noemt, rooms-katholiek, noem ze maar op allemaal, ik ken ze niet eens, maar al deze kerken geven aan de eenvoudige mensen steun en door de steun die deze eenvoudigen krijgen, zijn zij vaak juist de exponenten van de ware naastenliefde, die niet vragen naar roem of beloning, maar die geven uit de volle gulheid van hun wezen dat beseft: wij zijn broeders. En er is natuurlijk een andere weg en misschien een juistere weg, dat is de directe leer van Christus. Dat ben ik absoluut eens met de steller. We zouden wel dat Christendom een klein beetje meer in de praktijk willen zien en wat minder in theorie door iedereen horen verkondigen. Tegenwoordig kunnen ze zelfs geen belastingopslag verkondigen zonder dat ergens het Christendom of de Heer zachtjes om de hoek te komen laten kijken. Dat is onzin, per slot van rekening: geef de keizer wat des keizers is, maar laat het Christendom buiten Uw belastingpolitiek, buiten Uw im- en exportproblemen etc. Laat het daar maar rustig buiten, daar hoort het niet thuis. Maar ondanks al deze dingen worden er meer en meer mensen geboren waarin de Christelijke naastenliefde toch een haast onbewuste functie van het eigen leven gaat worden. In het begin heel eenvoudigjes en heel lauwtjes; het is niet zo gemakkelijk. Mogen wij dan een oordeel fellen erover? Neen. Dan moeten wij zeggen: ook in de kerken, ook zelfs in dat kruis, waar dan zo'n protest tegen wordt gevoerd, daar wordt uiteindelijk ook de levende Jezus, de levende Christus gevonden, ook daar zoals in alle dingen, en het past ons niet om te veroordelen dat temidden van de veelheid der mensen misschien één geest vrij kan maken en op het juiste pad brengen, dat past ons niet. En wanneer we daar een analyse van geven, van het Christendom, dan moeten we harde woorden gebruiken, absoluut harde woorden, omdat het Christendom in zijn totale vorm deze absoluut ook verdient. Maar dat neemt niet weg dat we toch wel eventjes mogen stoppen en zeggen: "hé"; maar beschouwen, uiteenrafelen zonder de sentimentaliteit die zegt: maar ja, dat is toch een kerkelijke kwestie en dat wordt geleid, daar hebben wij niets mee te maken, we mogen de toestand uit elkaar rafelen, dat is ons goed recht. We mogen nuchter zijn en logisch, maar wat we niet mogen doen - en

dat zult U toch hoop ik met mij eens zijn, geachte steller - dat is deze dingen zonder meer veroordelen. We mogen niet doordraven; en wanneer wij, geest en stof zoals we vanavond hier bij elkaar zijn, tot de conclusie komen dat voor ons de levende Christus niet is een kracht die je aanbidt, maar een kracht die je beleeft, een kracht die je voert tot de Vader, dan zijn we al een heel eind verder. En dat zal meer en meer tot uiting komen, maakt U zich daar maar geen zorgen over, heus, maar deze tijd is toch nog niet rijp voor een persoonlijk Christendom? Een periode waarin de kuddegeest nog zo sterk tot uiting komt - dat moet U toch zelf begrijpen - kan nog niet aan alle mensen de vrijheid laten om Jezus te zoeken en te vinden op hun eigen wijze, om tot de Vader te gaan langs de weg der zelfstandigheid. Ik heb expres nu tegenstellingen geschapen en ik voel zelfs een gedachte hier en daar: nu spreek je toch aardig de hier citerende spreker tegen. Neen, maar ik leg alleen de nadruk op een paar andere accenten, accenten die nodig zijn geworden doordat de reactie mij enigszins smaakt naar een onjuiste onverdraagzaamheid. En zo heb ik dan mijn mening gegeven. Die mening hoeft U niet als vaststaand aan te nemen, hoor. Heeft U rustig Uw eigen overtuiging en opinie, maar ik geloof dat wij ondanks alle fouten die het Christendom bezit, dankbaar moeten zijn dat het Christendom er is, zelfs in deze vorm, omdat het uiteindelijk voor onszelf toch ook het aanloopje is waarmee we later misschien als bewuste Christenen en dan zonder kruisbeelden en zonder gezangen, zonder wierook en zonder lange preken misschien, maar werkend voor onze broeders, de medemensen die wij liefhebben gelijk onszelve, vinden de werkelijke waarheid en bewustwording. Dan hebben we dat te danken aan dat Christendom, aan diezelfde kerken die U misschien zouwt willen veroordelen en die toch ook in U de grondslag hebben gelegd waarop deze bewustwording van Uw eigen-ik mogelijk werd. Nou, heb ik mijn mening gezegd. Vertelt U maar wat er tegenin te brengen is, hoor.

x Ik geloof niet veel, vriend.

- Neen, ik schijn over het algemeen nogal een goede pers te hebben, zoals dat heet, hè?

x Toch is het een eigenaardig feit dat de kerken ons niet veel meer bijbrengen; van daar dat er zoveel mensen het buiten de kerk gaan zoeken, zoals ondergetekende ook, en die daar meer vinden. Nu vind ik dat werkelijk jammer. Al brengt dan de kerk voor de beginnening iets goeds, er zijn toch ook mensen die wat rijper van geest geworden zijn en die daar dan niet verder door kunnen gaan met hun ontwikkeling omdat daar niets meer gevonden wordt. Dat vind ik juist zo jammer.

- Nou, ik moet dat ook weer bestrijden. Het spijt me wel, hoor, maar als iemand in een kerk werkelijk niets meer vindt, waarom zou hij zich dan nog de moeite geven om in die kerk te blijven? Wanneer hij de behoefte heeft om verder te zoeken, dan zoekt hij verder, buiten de kerk; wanneer die kerk het hem helemaal niet meer geven kan dan zoekt hij het erbuiten. En zo is deze belemmering m.i. niet zo groot als U denkt, maar wat een ander element is - en dat komt juist uit Uw eigen verklaring naar voren - dat er in velen een traagheid is, waardoor zij in de gemeenschap der kerk zich op laten voeren tot een bepaald geestelijk peil, dat zij waarschijnlijk zonder deze kerk niet zo gemakkelijk bereikt zouden hebben, en bang zijn om op eigen voeten verder te gaan, of in sommige gevallen ook te lui zijn, meer houden van hun sleurtje dan van het daadwerkelijk zoeken naar waarheid. En wanneer dat het geval is, mijn waarde vriend, dan is dat geen verlies. Dat is geen verlies; de mensen die werkelijk oprecht zoeken, die komen voor een moment te staan, dat ben ik met U eens, dat deze kerk hun niets meer aan nieuws brengt. En wanneer ze dan alles beleven wat die kerk hun leert, dan komt zeker het moment dat ze zeggen: hé, nu moet ik verder. En dan gaan ze zoeken. Weet U wel dat de kerken aan twee kanten verliezen op het ogenblik, gelovigen? Eén kant, nu ja, dat vind ik eigenlijk jammer van mijn kant dat dat verlies er is, maar voor de kerken lijkt me dat toch geen grote ramp. Dat zijn n.l. degenen die vroeger omwille van de medemensen en dier opinie en mening zo naar de kerk gingen. Dat zijn degenen die toch niets waard zijn, en dat zijn er erg veel. Maar de kerken verliezen ook aan de andere kant - misschien heeft U daar niet op gelet - en dat zijn juist de besten. De kerken verliezen de besten en de slechtsten; de middelmaat blijft, omdat de middelmaat nog niet de kracht heeft om, zoals de besten, op eigen voeten staande verder te gaan, terwijl ze aan de andere kant reeds te ver gevorderd is om zich eraf te maken met een "nu ja, het is zo erg niet, we hoeven niets te doen". En zo is dat bezwaar wat U oppert een bezwaar dat theoretisch blijft, maar wat praktisch door de feiten volledig ondervangen wordt. Ook weer mijn opinie, hoor, U moogt er rustig tegenop komen als U wilt.

x Jawel, maar kijk eens, hoe komt het dan dat ik buiten de kerk wat hoger geestelijke stof opdoe en in de kerk niet?

- Dat zal ik U eens precies vertellen. U vraagt het mij, ik geef U antwoord, hoor. Dan moet U niet boos zijn; ik zal U vertellen waarom.

x Als ik op mijn vingers getikt word, dat is niet erg, daar leer ik van.

- Nou, dat vind ik erg prettig. Nu moet U eens goed opletten. U bent op Uw manier

zeer eigengereid en de sterke leiding die de kerk geeft en de dwang die ze oplegt past U niet. Maar terwijl U aan de andere kant, de kerk verwerpend, toch beseft verder te moeten gaan, gaat U op Uw eigen manier verder, maar U begaat telkenmale weer de fout die U ook heeft begaan in de kerk: Uw eigen opinie als criterium te stellen voor de waarheid, terwijl U de waarheid als criterium zou moeten stellen voor de waarde van Uw beleven. En dat is de fout die U gemaakt heeft. Ik haal dit aan - nu moet U niet denken dat ik hier iets kleinerends heb gezegd, hoor - want zo'n mens, zo'n geest is me honderdmaal liever dan iemand die hier zit en knikt: "ja, het is allemaal zo", of die bij de dominee zit en knikt: "het is allemaal zo". Begrijpt U dat goed, dat is niet iets nadeligs - omdat hierin naar voren komt aan de ene kant Uw definitieve eigen overtuiging en mening, die U wel aan wenst te vullen maar niet wenst te veranderen en die U stelt als de werkelijke kern van het zijn: "zo is het en anders niet", aan de andere kant het feit dat U juist daardoor geen toezicht kunt velen. U kunt het verbrengen wanneer U wilt geestelijk, maar dan zult U nog veel meer los moeten laten. Zoals het bij de meesten is, zolang als U vasthouden blijft aan mijn wijsheid en mijn waarheid, mijne vrienden, dan komt U tot een bepaald punt en dan gaat het ook niet verder. Tot het zover is, vriend, zult U waarschijnlijk nog heel veel vinden en dan zult U later waarschijnlijk zeggen: ja, ik heb gedacht, wat zit hij me daar nu eigenlijk even op de hak te nemen, wat tikt hij me weer lelijk op mijn vingers; ik heb het toen aangehoord, ik heb het verdragen en gezegd "misschien heb je wel gelijk", nu weet ik, je hebt gelijk gehad, en toch was het zo goed, omdat dat Uw weg is.

x Ik ben blij dat U me de mantel eens uitgeborsteld hebt, want dat verfrist me.

- Nou, het was helemaal niet bedoeld als de mantel uitborstelen, als chemisch reinigen, werven of stomen.

x U hebt in zekere mate mijn karakter hier blootgelegd, dat ik eigengereid ben enz. Daar zal ik verandering in zien te brengen.

- Dat zult U op den duur zeer zeker en ik denk wel dat de grootste veranderingen komen, wanneer U aan onze kant bent, omdat dan een hele hoop dingen die U op het ogenblik erg tegenstaan, veranderen. Dat is voor de meesten zo. Ik heb nu één geval genomen; dat moet U goed begrijpen, hoor, het is geen persoonlijk advies, denk dat nu niet, want als ik ze allemaal, die hetzelfde te horen zouden kunnen krijgen, op moest gaan noemen in de zaal, vrienden, dan zou ik werkelijk voor de pauze geen tijd meer hebben. Dus houdt U mij ten goede, hoor. Maar dat komt vanzelf, zolang als U maar eerlijk verder zoekt en eerlijk probeert om christen te zijn naar Uw beste weten en kunnen metterdaad, ach, dan komt de rest vanzelf wel, want het is zo: als je God vraagt om een vinger dan geeft Hij je niet alleen een vinger, maar dan geeft Hij je twee handen en dan tilt Hij je op naar een andere wereld. Maar je moet God vragen niet alleen met woorden, je moet God bewijzen dat je wilt, en dan is de eerste stap die je zet op de reis die oneindig lang lijkt, soms meteen tevens de stap die je aan het einddoel brengt. Laten we dat nu maar als slotwoord houden dan. Ik hoop dat ik het op een duidelijke manier heb kunnen zeggen voor U, dat ik niemand gekwetst heb, want dat lag zeer zeker niet in de bedoeling, en dat U allemaal hieruit de conclusie trekt: een mens in de kerk kan het goede doen en de mens buiten de kerk kan het goede doen - deze dingen zijn uiterlijk - maar wat de mens in zijn hart is en wat hij met zijn daden bewijst te zijn, dat is van belang. Ik dank U voor Uw aandacht. Ik geef het medium vrij.

VRAGEN, welke nimmer een persoonlijk karakter mogen dragen, kunt U schriftelijk inzenden aan J.L. Buitendijk, Buys Ballotstraat 11, d e n H a a g.
U zult dan te zijner tijd in de VRAGENRUBRIEK het antwoord kunnen vinden.

NA DE PAUZE.

Goeden avond vrienden, (We hebben hier te maken met de geestige intelligentie Henri).

Ik schijn vanavond echt in de sfeer te passen. Maar ja, er zijn al zoveel woorden gezegd, laat ik er ook nog een woordje bijzeggen. Per slot van rekening, je hoeft er niet veel woorden over vuil te maken als je een woordje zegt, maar zo nu en dan is het toch nodig dat dat woordje gezegd wordt. Weet U al welk woordje? Nee? Nou, dat komt zometeen wel. VRAGENRUBRIEK. Geen persoonlijke vragen.

- x Hoe komt het dat de R.K.Kerk dit jaar Pasen heeft gevierd op de eerste Zondag van de volle maan na 21 Maart en niet zoals de Russisch -Orthodoxe Kerk een week later?
- Waarschijnlijk omdat de R.K. Kerk zich houdt aan de Gregoriaanse kalender, nietwaar, want anders dan wordt het zo'n gedrang op de ranglijst wie er nou weer aan de beurt komt. Ja, die hebben voor elke dag een heilige, en dat moet doordraaien, nietwaar? En de orthodoxen die hebben het nu een klein beetje anders uitgekend, maar we weten allemaal wel dat Pasen helemaal niet op Pasen viel. Dat Pasen dat is er maar neergezet, en daarom zou ik zeggen: als je het nu maar viert en je viert het goed, wat geeft het dan wanneer je het viert? Ja, ik bedoel, er zijn een hele hoop mensen die vieren - nu ja, dan moet je dat zien, hè - die vie-

ren Pasen met Paaseieren, en als je zo ziet dan hebben ze oplaastst punthoofden ervan gekregen, zoiets ei-achtigs. Op 2de Paasdag gaan ze wandelen en dan bewegen ze zich met Paashaasachtige sprongen, paraderend over de straten. En als ze dan zo'n straatje om zijn geweest, dan gaan ze terug om eindelijk eens een keertje wat te drinken en dan drinken ze advocaat van Paaseieren. En die mensen die hebben dus dan wel een erg gezellige Pasen, maar ik geloof niet dat er veel van de Paasgedachte in zo'n Paasviering terecht komt. Maar uiteindelijk, de meeste mensen die denken toch ook nog wel aan de oorsprong van dat Pasen - niet aan dat Paasei, dat veel ouder is dan het Pasen wat U op het ogenblik viert bij de christenen - maar zo werkelijk aan de gedachte dat na alle lijden de Offeraar opstaat, aan het feit dat Christus herrezen is, en dat vind ik zo belangrijk; dat ene ding zou ik van die Orthodoxe Kerk graag door de R.K. overgenomen zien en eigenlijk door alle mensen met Paasfeest en dat is die bekende Paasgroet: "de Heer is opgestaan", met als antwoord: "Ja, waarlijk, de Heer is opgestaan", want dat is toch wel het belangrijke feit van het Paasfeest en niet op welke dag je het viert. Nu ja, nu is het natuurlijk zoals je het bekijkt, hoor, het kan slecht uitkomen met je vakantie b.v. en dat je zegt: hadden ze het maar orthodox gedaan, dan had ik er een snipperdag bijgenomen, dan was het me beter uitgekomen. Maar dat is toch het eigenlijke Pasen niet. Nu ja, ik heb het mijne ervan gezegd. Misschien is er niet genoeg gezegd, maar ik zeg maar, ik heb zo gezegd gezegd wat ik zeggen kon en als U daar verder nog iets op te zeggen heeft, dan zegt U het maar, dan zal ik proberen of datgene wat U gezegd hebt, nog voor mij in aanmerking komt om iets te zeggen over het gezegde.

x Dank U wel.

x Kunt U mij verklaren hoe het komt dat er in de loop der tijden mensen zijn geweest, gestigmatiseerd met de wonden van Christus, waarvan de wonden op Goede Vrijdag gaan bloeden?

- Ja, ik geloof eigenlijk dat dit onderwerp kort geleden al eens behandeld is geworden. Maar laat ik nu het heel kort zeggen. Wanneer de geest zich vereenzelvigd met het lijden van Jezus, dan kan het lichaam niet anders doen dan dit navolgen en dan wordt dus een pseudo trauma gevormd, dat in de volledige beleving, die dan natuurlijk op Goede Vrijdag emotioneel het sterkst wordt, waar alle omstandigheden op de wereld dan mede herinneren aan dit beleven en lijden, bloedt en in andere gevallen elke Vrijdag bloedt. Dus dat is een uiting van een geestestoestand. Nou, en dan geloof ik dat ik er genoeg over gezegd heb. U merkt wel, daar maak ik geen grapjes mee, omdat ik dergelijke dingen eigenlijk nog wel te ernstig vind voor een grap.

x Vraagsteller worstelt al enkele jaren met de problemen ontwapening en geboorteperking, is tegen herbewapening en tegen het stichten van grote gezinnen en motiveert dat uitvoerig. Uit de antwoorden valt de argumentatie af te leiden.

- Kijk eens, ik wil me natuurlijk helemaal niet bezighouden met een stelling, ofschoon ik één grapje haast niet ontkomen kan. Deze vriend rent steeds achter de verdragen aan, terwijl hij worstelt met problemen. Dat lijkt me een moeilijke taak. Maar, kijk eens, ontwapening, wanneer de mensen beginnen te spreken over ontwapening dan wapenen ze zich met alle feiten over wapenen, opdat ze de wapenen en de wapenrustingsindustrie ontwapenen kunnen, maar dat is industrieel niet mogelijk, want dan moet eerst de industrie voor de ontwapening wapenen. Dientengevolge is bewapening een van de noodzakelijke factoren in de economie geworden. Wanneer er niet meer bewapend wordt, wel, m'n waarde vriend en steller, dan zou dat geld van die wapenen die ergens anders besteed kunnen worden om goed te doen, want dan zou het aan werklozenuitkeringen gegeven moeten worden en dat is iets daar moet je toch ook rekening mee houden. Op den duur ben ik het er volledig mee eens dat het christelijk is en werkelijk een normaal resultaat van de naastenliefde, wanneer je ontwapent. Per slot van rekening, als U een vriend goed wilt doen, gaat U niet naar hem toe met een machinegeweer op Uw schouder om hem even te zeggen dat hij zo'n aardige jongen is. Dat zijn dingen die je in de politiek helaas wel tegenkomt. Daar gaan ze naar elkaar toe en dan zeggen ze: kerel, ik vertrouw je volkomen, en juist omdat ik je zo vertrouw heb ik nog een paar H-bommetjes achter de hand gehouden, dan kunnen we daar samen eens gezellig van snoepen. Onzin. Ik ben het volledig met U eens, m'n waarde steller en vriend, maar ontwapening is op het ogenblik een economische onmogelijkheid, want de bewapening houdt ook in de training van een groot leger. Dit grote leger met zijn volgens de moderne bewapening zeer verfijnde en gespecialiseerde technische kennis, vormt een zeer grote arbeidsreserve, die, wanneer er werkelijk eens een keer christelijke naastenliefde in plaats van politiek bedreven wordt, altijd nuttig is. En als U me niet gelooft dan moet U maar eens kijken wie er het best gewerkt hebben bij die watersnoodramp in Zeeland. Waren dat niet de soldaten? Waren dat niet de degenen die door de bewapening juist in staat waren te helpen? Zonder een zwaard tot een ploegijzer om te smeden en een kanon te maken tot een verrekijker om naar de maan te kijken, kan ook bewapening veel goeds betekenen. Het ware beter dat ze er niet waren, natuurlijk, maar "tel nu eens op je vingers na" zou ik zo willen zeggen tegen die vriend, hoeveel bedrijven alleen in Nederland bestaan

- op het ogenblik nog en maken zelfs een behoorlijke verdienste, waardoor uiteindelijk ook weer de sociale zorg etc. mogelijk is die toch gegeven wordt, dank zij bewapening? Hoeveel melk kan er op het ogenblik afgezet worden, dank zij het feit dat men bewapent en dat men bezet? En nu geef ik toe dat die bezettingstactiek soms tot bezetenheid leidt, maar per slot van rekening, al zit je daar met het probleem, je kunt het niet oplossen door te zeggen: nu moeten wij beginnen te ontwapenen. We moeten alleen zeggen: we vertikken het om te vechten, we vechten alleen dan wanneer het geweld ons tegemoet treedt en dan alleen in zoverre dat geweld absoluut schadelijk blijkt te zijn voor het totaal der volksgemeenschap. En voor degenen die het niet weten: met volksgemeenschap daar bedoel ik mee alle mensen, ongeacht welke gezindt of politieke partij, maar definitief niet de belangrijkheid van het voortbestaan van een bepaald kerkje, een bepaald politiek partijtje of het op zijn zetel blijven van een bepaalde minister of kamerlid. Dus dat was over bewapening. Nu heb ik voor die geboortebeperking ook wel wat te zeggen. Ik ben het volledig met U eens dat grote gezinnen in die overbevolkte gebieden als Nederland eigenlijk wel gemist kunnen worden als kiespijn, maar aan de andere kant, op het ogenblik zegt men: je moet exporteren of sterven. Vandaar dat er op het ogenblik zoveel mensen emigreren en daar heb je grote gezinnen voor nodig. Wilt U werkelijk, mijn waarde vriend, komen tot een redelijke geboortebeperking, dan hoeft U verder niets te doen dan alleen de kinderbijslag af te schaffen. Ja, ik hoor daar zo een half toestemmen, jubelend gelach aan sommige kanten en hier en daar zo eigenlijk: nu ja, dat had hij nou toch eigenlijk niet moeten zeggen. Maar laten we nu eens eerlijk zijn, je krijgt tegenwoordig gemakkelijk een groot gezin bij elkaar en als je een laag salaris hebt betekent het nog bijverdienste ook. Dus je hebt alles als het ware in één pakje. Hoe je het ook bekijkt bekijk je het, dat is iets wat erg bevorderlijk is voor de lichtzinnigheid, er worden heel wat mensen de wereld ingeschopt. En ik geef toe, het is niet nodig om dergelijke kunstmatige prikkels te scheppen waardoor de mensen expres gaan zeggen: kom, één per jaar, dat houden we tien jaar vol en dan zijn we voor ons leven gedekt. Ja, lacht er maar om, maar het is een feit dat er mensen zijn die er zo over denken. "Nou, nu hebben we het zesde kind, nu kunnen we van de steun leven; ik ga van de winter de kou niet meer in, hoor." En dat vind ik absoluut uit den boze. Dat is nu mijn overtuiging, van mijn kant, hoor. Ik geef best toe, dat als er een moeder van een groot gezin bij zit, dat zij zegt: hoor eens, per slot van rekening, hoe zouden wij er anders moeten komen. Dan zou ik zeggen: nou, uitstekend mensen, maak een wet en maak bekend dat al degenen die geboren zijn na, laten we zeggen Mei van het volgend jaar, dat er geen kinderbijslag meer voor die kinderen wordt gegeven. Dan doe je toch redelijk en dan loopt het af en dan loopt ook het bevolkingscijfer wat terug. Aan de andere kant moet je zeggen: het is toch ook niet gek, in Australië hebben ze Klein-Nederland gesticht en in Canada daar heb je Nieuw-Holland en vandaag of morgen dan gaan we kijken naar de bollenvelden in Brazilië. Het is per slot van rekening zo slecht nog niet zolang als er gebieden zijn die deze mensen op kunnen nemen. Dus, ik zou zeggen, m'n waarde vriend, wanneer je de verantwoordelijkheid tegenover je vrienden goed begrijpt, zorg dat je geen gezin krijgt dat groter is dan jezelf kunt onderhouden en opleiden volgens de normen die voor de maatschappij gelden op het ogenblik. Maar voor de rest, ga alsjeblieft niet kunstmatig de zaak terugbrengen want dan kom je van lijden tot last. De mensen hebben n.l. de gewoonte om zo nu en dan even een kleine, hoe moet ik dat zeggen, premie voor de begrafenisondernemers uit te loven, door "en gros" de mensen te doden. Zolang als die gewoonte bestaat, is een geboortebeperking in feitelijke zin niet noodzakelijk. Wel is noodzakelijk m.i. een beter begrip van de verantwoordelijkheid die de ouders tegenover de kinderen hebben, dan zullen de mensen vanzelf geen gezin stichten groter dan ze aankunnen. Nou, en daar heb ik geloof ik ook het mijne mee gezegd.
- x Als geregeld lezer van de verslagen vestigt een abonné de aandacht op hetgeen omtrent Jeanne d'Arc in no.74 blz.9 regel 24 van onderen van ons verslag is vermeld n.l. dat zij in alle stilte werd vrijgelaten en naar de Engelse haven Plymouth en vandaar naar Amerika was vervoerd. Vragensteller vestigt er de aandacht op dat zij, volgens de historische mededelingen op 30 Mei 1431 stierf en de ontdekking van Amerika voor het Westen eerst in 1492 is geschied. Vragers vraagt ter zake opheldering.
- Leiding. Deze rede hebt U niet gehouden, vriend, dus het is misschien even moeilijk voor U.
- Nee, en daarom, laat ik maar zeggen, laat ik mijn vingers niet verder branden als die ander ze misschien gebrand heeft, of misschien toch niet. Ik zal het eventjes bekijken. Als hij komt dan zal ik heel deftig gaan. Maar totdat ik ga, komt U maar op met Uw vragen verder.
- x U hadt het daarnet over de geboortebeperking, maar ik dacht dat er toch geen kind op aarde kwam zonder dat het moest komen, dat dat een voorbestemming was, zowel geboorte als dood.
- Geboorte en dood zijn voorbestemd, maar aangezien tijd een relatief iets is - nu ja, dat weet U zelf ook wel, als de melk kookt is tijd zeer relatief, want dan kookt ze over voordat U dacht dat ze warm was - is het niet noodzakelijk om zo'n opeen-

hoping te veroorzaken. En het feit is er dan ook dat zeer veel geesten op een wereld komen op het ogenblik waar hun de gelegenheid geboden wordt, terwijl de betere eigenlijk nog een tijdje, ik wil niet zeggen op ijs bewaard werden, maar toch in ieder geval eerst zich beter de mogelijkheden van de aarde hadden kunnen realiseren, en dat geeft aanleiding tot een hele hoop, laten we zeggen geesten die niet helemaal op deze wereld thuis zijn en dat is voor de mensheid niet prettig.

x Hoe uit zich dat?

- Nou, dat uit zich door zich absoluut niet aanpassen aan de wereld, dus dat wil zeggen: het aantal zuiver egocentrische mensen dat tracht de wereld naar hun hand te zetten en wanneer dit niet lukt vlucht, hetzij in geweld, misdadigheid ofwel waanzin of zelfmoord, wordt regelmatig groter. Dat komt doordat de geest die in het lichaam leeft binnen dit lichaam, dat nu eenmaal geboden werd en dat hij genomen heeft, zoals U op het ogenblik afvliegt als de kat op de muis op het eerste het beste huis wat U kunt huren en wat een beetje beter lijkt, waar U dan later ook over zit te klagen dat het toch zoveel gebreken heeft, zo vliegen zij dan op die mogelijkheid af. En dat zijn natuurlijk vooral degenen uit de duistere sferen, die de mogelijkheid tot incarnatie reeds hebben en die nu, waar er zo'n veelheid van keuze is, zich de moeite niet geven om uit te kijken waar ze in terecht komen. En daardoor uit zich die zaak dan in een groot aantal mensen die niet in staat zijn in de huidige omstandigheden goed te leven. Begrijpt U? Maar ik wilde erbij zeggen: geboortebeperking die op zuiver kunstmatige wijze geschiedt acht ik afkeurenswaardig, tenzij daar organische noodzaken voor zijn. Ik zeg het heel deftig, dan klinkt het beter. Maar kort en goed, het kind, d.w.z. het worden van de vrucht is het normale resultaat van de geslachtsdaad en ik geloof niet dat de mens het recht heeft dit kunstmatig eenvoudig te voorkomen. Dat is mijn persoonlijke mening. Aan de andere kant, als de mensen hun hersens gebruiken dan loopt dat best mee, ook zonder al die kunstmatigheid. Maar op het ogenblik gebeuren er minder ongelukjes in verhouding tot de losse zeden, dan vroeger en er zijn meer ongelukkige kinderen - gek hè? - om de doodeenvoudige reden dat de mensen geboortebeperking niet beschouwen als iets wat ze nodig hebben, maar als iets wat ze het een beetje gemakkelijker maakt. Om zich uit te leven bedoel ik dan. Enfin, laten we er niet verder over praten. Het is geen onderwerp, vind ik, wat nu verheffend genoeg is om er hier verder over te praten, want als we daar over doorgaan dan komen we zo op een gegeven ogenblik op de opheffingsuitverkoop van de menselijke moraal. Ja, daar zijn een hoop koopjes te halen. Wilt U nog een paar ideaaltjes hebben? We leveren ze U bij de vleet en als U een ideaal koopt krijgt U gratis een bundel verontschuldiging en erbij om het zelf niet na te leven, het alleen maar anderen op te dwingen.

x Er is in Nederland iemand die van tevoren kan zeggen: in deze zaal op die plaats komt dan en dan te zitten, b.v. Mijnheer A. Moeten we hieruit besluiten dat alle, ook de kleine gebeurtenissen, in de stof vastliggen of kunt U dit anders verklaren?

- Nou, wij kunnen dat zo verklaren: wanneer U de eigen levenslijn volgt dan zal met grote waarschijnlijkheid het totaal der bestaande oorzaken niet in de tussentijd zodanig gewijzigd worden dat Mijnheer Croiset... Die naam vind ik frappant zeg, die naam die doet me denken aan croissant, en een croissant dat was zo'n heerlijk broodje en knapperig. Maar dat heeft er niets mee te maken. Moet U eens luisteren. Deze mens gaat dus vooruit langs zijn eigen levenslijn. Hij gaat niet zeggen: "in een zaal waar ik nooit zal komen van m'n leven daar zit die en die", maar hij zegt: in de zaal waar ik kom om te experimenteren, dus via zijn eigen persoonlijkheid, zal die en die daar en daar zitten. En dan stelt hij zich voor dat die daar is, d.w.z. dat in 99 ten honderd gevallen het aantal aanwezigen inderdaad reeds vaststaat, zeker wanneer je dat niet meer dan twee weken vantevoren doet. Dat betekent verder dat, gezien het feit dat deze mensen hun eigen mentaliteit en manier van doen hebben, de meesten ook inderdaad op de plaatsen zullen komen waarop de ziener ze op dat ogenblik waarneemt. Die man die stapt dus gewoon in de tijd een eindje vooruit in zijn eigen leven. Hij beleeft zo'n avondje twee keer en dan schrijft hij, wanneer hij het de eerste keer beleeft in de geest, al datgene op wat van werkelijke waarde is wanneer het de tweede keer in de stof werkelijkheid wordt. Maar dat betekent niet dat het vastgelegd is, hoor. Ik wil zelfs verder gaan. Het is gemakkelijk genoeg om die hele zaak van onwaarde te maken, maar dan moet het ingrijpen niet voortvloeien uit een van degenen die onmiddellijk contact hebben met die persoon, met die organisatie en daarmee dus op de hoogte is of met de toehoorders, waarvan de aanwezigheid door belangstelling praktisch vaststaat. Dan zou het een macht van buiten moeten zijn en dan kan hij de hele zaak door elkaar gooien, waaruit blijkt dat het niet voorbestemd is, maar dat alleen de normale traagheid van de wet "oorzaak en gevolg" gebruikt kan worden om korte tijd vooruit, met een zeer grote nauwkeurigheid de feiten af te lezen die staan in wat U noemt de toekomst. Heb ik dat eventjes netjes eraf gebracht?

x Is het waar dat er planeten zijn waar levende wezens wonen en waar kwaad en lijden

onbekend zijn?

- Ja, het is waar dat er planeten zijn waar levende wezens wonen, maar planeten waar kwaad en lijden onbekend zijn, die bestaan er niet. En dat is heel eenvoudig te begrijpen als je begrijpt wat lijden en kwaad zijn. De meeste mensen denken dat lijden zo iets als kiespijn is, maar lijden is in werkelijkheid een niet in vrede zijn met je omgeving. Nu kun je komen zo hoog in de sferen als je maar wilt, maar er zal altijd nog iets bestaan van kwaad en lijden, d.w.z. iets wat de mens nog niet, of het wezen nog niet kan aanvaarden, waartegen hij dus nog een verzet ken en ten tweede kwaad, d.w.z. datgene wat hij niet goed acht. Dus lijden en kwaad die kunnen heel ver uit elkaar lopen en ook de ervaring daarvan, dus de waarde ervan, de betekenis ervan in het leven. Nou, ik vind dat ik dat ook al weer netjes heb gedaan. Ik ben eigenlijk wel knap vanavond. Ik heb een goed spiekbriefje. (Hierna worden nog twee vragen behandeld over dwalende geesten en reïncarnatie die wij een volgende keer, als er ruimte over is, op zullen nemen).
- x Ik heb vroeger door U zulke kernachtige korte toespraakjes gehoord. Nu zou ik willen vragen: wilt U hieraan toevoegen een door U zelf gekozen onderwerp, in het kort behandeld, waar iets voor ons allen inzit?
- Ja, als ik hoor zeggen "onderwerp" en dan nog wel een eigen onderwerp, dan voel ik mij zo gevleid dat ik mij aan dit onderwerp gaarne onderwerp, zodat ik met de meeste onderwerping bespreek het onderwerp: het onderwerp. Indien ik het onderwerp beschouw valt het in twee delen uiteen, "onder" en "werp". Werp ik nu onder of onderwerp ik? Wanneer ik onderwerp, onderwerp ik dan een ander? Als ik een ander onderwerp, werp ik mijzelf onder een last die ik niet dragen kan, want zodra ik een ander onderwerp werpt hij zijn lasten op mij, en als ik onder die lasten gebogen ga, dan kom ik in de verleiding om die lasten van me af te werpen en dan is de onderworpen, mijn verantwoording dus, het slachtoffer van mijn lust tot onderwerpen van een ander. Ik werp mij liever onder de lasten van een ander zonder de ander te onderwerpen, want wanneer onderwerping nodig is, zal deze, niet meer gehinderd door de lasten des levens, althans door het totaal van zijn levenslasten, zich meer leren onderwerpen aan het leven zelf, en als wij ons leren onderwerpen aan het leven zelve, dan hebben wij het werkelijk onderwerp gevonden waarover gesproken kan worden n.l. dit: wij leven en leven is onze taak en plicht. En omdat wij dit nu eenmaal beseffen en aanvaarden, moeten wij ons onderwerpen aan datgene wat het leven ons oplegt. Niet het aanvaarden zonder meer maar het dragend ons werpend als het ware onder de lasten die het leven bereid houdt voor hen die ze dragen kunnen, wetend dat het leven ons belonen zal voor onze onderwerping, door ons te stellen boven al die lasten die ons haast ondraaglijk schenen. Nou, daar heeft U Uw onderwerp. Is er nog meer te vragen? Nou, ik heb een aasje uitgeworpen, maar ik geloof dat ik me hier ook weer een de vox populi moet onderwerpen, die zegt: beste kerel, je hebt aardig gepraat, maar we hebben niets meer te vragen, want dat wat we vragen willen dat vragen we liever aan een ander. En nu is het maar de vraag of die vragen aan een ander gevraagd, beter beantwoord zouden worden dan ik ze beantwoorden kan. Ik weet wel dat ze anders beantwoord worden, en of dat andere beter is is natuurlijk de vraag. En dan vraag ik U: vindt U eigenlijk dat ik in zo'n opstandige stemming als er vandaag in de zaal was, een beetje pas? Ik heb zopas gedacht: ik kom hier juist vanpas. En op maat gesneden voor deze zal ik dan ook maar zelf weer eens eventjes aan het woord gaan waar ik het weer mag. Ik heb ook weer zo'n klein beetje meer geleerd. Maar al leer je meer, dan leer je andere dingen nog niet zo makkelijk af, vandaar dat ik elke keer als ik kom weer de behoefte heb om van leer te trekken. En nu hoop ik alleen maar dat, als ik van leer trek, ik U toch iets leren mag, want onthoudt één ding - het klinkt misschien spits en hatelijk, maar ik bedoel het zo kwaad niet - en achter alles zit toch voor mij ook een zekere liefde. Stelt U mij maar voor als een rode-kruis-soldaat van de geest, die Uw geestelijke blaren komt doorprikken, die U zich heeft gelopen op het moeilijke pad des levens. Nou, en met dat schone beeld ga ik dan toch werkelijk afscheid nemen. Als rodekruissoldaat hoop ik dat ik niet een te groot kruis voor U geweest ben. Ik ben weliswaar strijdlustig geweest, maar ik heb toch zeer zeker ontwapenend over ontwapening kunnen spreken, dus wat dat betreft leg ik de wapens neer en ik dank U voor Uw aandacht. Goeden avond.

ABONNEMENT OP ONS WEKELIJKS VERSLAG. Door storting van f 5.- op giro 517676 ten name van J. Rientjes, Havenkade 60, te Scheveningen (telefoon 554162), verzekert U zich gedurende 10 weken van de ontvangst van ons orgaan dat 50 cent per nummer kost. **VAN ALLE REEDS VERSCHENEN NUMMERS HEBBEN WIJ NOG EXEMPLAREN IN VOORRAAD!**

Geeft ons s.v.p. adressen op voor het zenden van een gratis proefnummer!!

Goeden avond vrienden,

Wij zullen dan gaan besluiten met HET SCHONE WOORD. En nu zult U mij misschien toestaan om, voordat ik U de gelegenheid geef om de onderwerpen te noemen - ik zou er voor deze avond 5 willen hebben - toch eerst een paar woorden te zeggen, nogmaals over "het schone woord", niet over dat schone woord wat wij hier al zolang brengen en wat sommigen Uwer reeds uit den treure aangehoord hebben, maar over het woord wat een mens kan brengen. Want U zult wel bemerkt hebben dat het niet zozeer de woorden zelf zijn die het doen, wanneer wij "het schone woord" tot U brengen, danwel de wijze waarop wij deze woorden zeggen, die als het ware de toon en de voordracht, de grote waarde betekent van "het schone woord" en de grote invloed daarvan. En nu zult U zeggen: ja, maar jullie zijn voordrachtskunstenaars. Welneen, maar wij proberen alleen dat wat wij voelen, in deze improvisatie mee te laten klinken. En "het schone woord" van de doodgewone mens is meestal niet dichtelijk, maar het is zo innig oprecht, dat je in de klank de hele persoonlijkheid voelt. En dan mag dat spits en spitsvondig zijn soms, zoals onze kleine vriend dat hier b.v. daarnet gedemonstreerd heeft, en ook sommige mensen op aarde dat zeer zeker gaarne doen. Het mag zalvend klinken, het mag misschien zelfs ruw of grof zijn, maar wanneer het hart van een mens leeft in de woorden die hij zegt, dan heeft hij geschapen "het schone woord", want dat is het woord dat niet werd tot leugen, maar dat uitend het innerlijk van een mens, wordt tot een scheppende kracht in de wereld. En wanneer U dan luistert naar "het schone woord", begrijpt U dan alstUblieft heel goed: ook U moet tegen de wereld "het schone woord" spreken, niet zo spectaculair als wij dat doen, maar leer toch alstUblieft om Uw eerlijke gevoelens in woorden te zetten, zodat een ander de oprechtheid daarvan ook geestelijk proeft, want dan krijgt U de beste resultaten. En dan hoop ik dat wij vanavond een prettig resultaat zullen hebben en ik verzoek U - kiezend voor mijzelf de poëtische vorm - voor dit slotwoord een 5tal woorden dus te noemen, eenvoudige begrippen, dus woorden.

x LEVENSBlijheid - BEGRIP - GENIE - MORGENROOD - AANVAARDING.

- Het morgenrood der levensblijheid komt eerst wanneer het begrip de aanvaarding gebracht heeft, dan eerst kunnen wij natuurlijk komen tot de werkelijke blijheid. Ik heb één woord weggelaten, wat ik in de tendenz van het nu volgende zal trachten naar voren te brengen.

Levensblijheid, levensmoed,
Lach die steeds de wereld groet
Opnieuw, kracht die overwint
De duisternis, de nacht.
Wond're macht der levensblijheid,
Grote vrijheid van het zijn,
Overwinnend leed en pijn,
Gaande steeds voort op de weg
Van bewustwording en kracht.
Levensblijheid, goddelijk licht,
In mensenzielen ook gebracht.
Maar hoe kan men de levensblijheid
Verwerven,
Wanneer men derven
Moet het begrip van de waarheid?
Hoe kan men levensblijheid kennen
Wanneer de klaarheid van denken wordt
Vertroebeld door leed en door pijn?
Hoe kan men zonder zelfoverwinning
Begrijpen dat het leven waard is
Om geleefd te zijn?
Hoe kan men vinden de overwinning
Van leven, licht en wond're kracht,
Wanneer niet eerst de strijd, het offer,
Het inzicht des levens heeft gebracht?
Maar heeft men door strijden,
Door lijden
En leven, uiteindelijk 's levens waarde
beproefd,
Dan zijt ge vrij in Uw levensblijheid en
Mens die geen kracht en steun meer be-
hoeft
Dan van de Allerhoogste.
En dan klink een woord
Zo diep in U door,
Wordt tot een akkoord
En dringt zich naar voren
Op de tong en wordt tot een lied, tot
een zang.
Dan zingt gij 't lied van de levensblij-
heid
Al Uw levensdagen lang

En langer nog.

Schoon is 't leven als gloeiende zon,
Schoon is het zijn dat eens begon
In God.

Schoon is te zien, te voelen, te horen,
Schoon is 't te ploegen, te trekken de
Te gaan alle wegen, met God. voren,

Schoon is te zien de wonderse wetten,
De wetten van de oneindigheid,
Die leiden ons allen langs veilige palen,
De palen die nu nog wij noemen de tijd.

Met God, met God te gaan in 't hele leven
O, vreugde, kracht, o wonderschoon festijn.

'k Wil danken nu de Allerhoogste,
Dat ik mag zijn, mag zijn.

Zo klinkt het lied der levensblijheid;
Inzicht en begrip zijn vaak de kracht
Waardoor de naastenliefde, bron van le-
vensblijheid

In werelden tot aanzijn wordt gebracht.
En dan kan men overwinnen,

Want men heerst met God in heel 't heelal
En weet: het leven is een wonder,

Dat nimmer zich herhalen zal,

Omdat het één is, één in leven,

Eén in streven,

Eén in kracht met Hem

Die 't Al het aanzijn heeft gegeven,

Die het leven zelf tot aanzijn bracht.

En hebt ge dan geen levensblijheid,

Voelt ge U gekweld, bedrukt door leed?

Denk dan aan God, de Kracht der vrijheid,

Die om al Uw zorgen weent,

En zeg: o God, toch wil ik leven,

Tóch is het leven goed en schoon,

Dan zal de God U blijheid geven,

Die kiest voorgoed in U

Zijn woon!

Ik dank U voor Uw aandacht.
Goeden avond.